
Van:
Verzonden: dinsdag 25 november 2025 14:03
Aan: Raadsgriffier Heemstede
CC: Voorzitter Herenboeren Heemstede;
Onderwerp: Input Herenboeren Heemstede inzake 't Groot Clooster op raadsvergadering 27 november a.s
Bijlagen: 20251125 Brief Raadsleden - Herenboeren Heemstede.docx
Categorieën: LIS November

Geachte

Bijgaand delen wij namens het bestuur van Herenboeren Heemstede en 220 aangesloten huishoudens onze brief ter input voor de raadsvergadering a.s. donderdag, in het kader van 't Groot Clooster. Hierin uiten wij richting de raadsleden onze zorgen en doen we onder meer een oproep tot formeel vastleggen van de economische, ecologische en sociale levensvatbaarheid van onze boerderij. Voor details verwijzen we graag naar de bijlage.

Wij hebben deze brief inmiddels ook gedeeld met een aantal raadsleden, maar hopen via deze wijze onze brief te laten toevoegen aan de vergadering.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en kijken uit naar uw reactie.
Met hartelijke groet, namens het bestuur van Herenboeren Heemstede,

Aan: De leden van de gemeenteraad van Heemstede
Cc: College van burgemeester en wethouders

Betreft: Verzoek tot aanpassing concept-Gebiedsvisie 't Groot Clooster en
bijbehorende Participatieplan vóór start fase 2 van het projectplan

Datum: 25-11-2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Graag vragen wij, coöperatie Herenboeren Heemstede, uw dringende aandacht voor het volgende.

Tijdens de raadsvergadering van 27 november staat het onderwerp 'de concept-Gebiedsvisie en de start van het participatietraject (projectfase 2) 't Groot Clooster' op de agenda. In de commissievergadering op 13 november j.l. is duidelijk geworden dat er vanuit meerdere kanten grote bezwaren zijn op de huidige concept-Gebiedsvisie die de basis vormt voor fase 2, de participatie.

Ons pleidooi

Tijdens de commissievergadering en middels een Raadsinformatiebericht hebben zowel de wethouder als meerdere fracties uitgesproken dat zij, bij de verdere uitwerking van de gebiedsontwikkeling van 't Groot Clooster, uitgaan van behoud van Herenboeren Heemstede in dit gebied. Wij waarderen deze toezegging zeer. Echter, er is meer nodig om onze zorgen weg te nemen.

In deze brief lichten we onze bezwaren toe; dit betreft zowel onzorgvuldigheden als vooringenomenheid ten aanzien van de positie van Herenboeren Heemstede in 't Groot Clooster gebied. Ons pleidooi is erop gericht om de participatie bij dit gebiedsontwikkelingsproject op basis van juiste uitgangspunten en randvoorwaarden te laten verlopen; voor ons als Herenboeren, voor onze burens en alle inwoners van Heemstede die hier gebruik van maken.

Met deze brief verzoeken wij u nadrukkelijk om de concept-Gebiedsvisie in zijn huidige vorm niet als basis vast te stellen voor het participatietraject. Wij pleiten voor het toevoegen van een addendum met de juiste uitgangspunten en randvoorwaarden voor zowel de concept-Gebiedsvisie als het participatieplan, óf om over te gaan tot het aanpassen van de concept-Gebiedsvisie en het bijbehorende participatietraject alvorens tot goedkeuring over te gaan om met fase 2, de participatieplan, over te gaan.

Wij onderbouwen ons pleidooi op drie onderdelen:

1. Omissies in de concept-Gebiedsvisie, concept-Gebiedsagenda en Raadsbesluit
2. Voringenomen richting in het Participatieplan
3. Basisvereisten voor een economisch, ecologisch en sociaal levensvatbare Herenboerderij

1. Omissies in de concept-Gebiedsvisie, concept-Gebiedsagenda en Raadsbesluit

De Gebiedsagenda en het Gebiedsmanifest vormen de basis voor de concept-Gebiedsvisie voor 't Groot Clooster. Hierin staan heldere uitgangspunten geformuleerd, zoals: niet in het groen bouwen en streven naar verdichting binnen gebied om werkgelegenheid te behouden en interne mobiliteit te minimaliseren.

In het 'vlekkenplan' in de concept-Gebiedsvisie zien wij echter dat eerder het tegenovergestelde gebeurt. Bij de invulling van de concept-Gebiedsvisie zijn geen opgaven of uitgangspunten geformuleerd. Onbekend is hoeveel woningen, bedrijfsruimte en andere ruimtelijke inrichting er gerealiseerd dienen te worden of onder welke voorwaarden dit moet plaatsvinden. Het resultaat is een concept-Gebiedsvisie waar alles verplaatst wordt: bedrijven, HBC, Herenboeren, wegen en zelfs de dijk - zonder dat er over financiële haalbaarheid wordt gerept.

Na nadere analyse van de concept-Gebiedsvisie constateren wij dat een aantal cruciale feiten ontbreken of onjuist zijn weergegeven. Bovendien straalt het document 'voringenomenheid' uit. Ook de concept-Gebiedsagenda en het Raadsbesluit tbv raadsvergadering 27 november 2025 bevat omissies. Zie bijlage voor een toelichting hierop.

Omdat de informatie en visualisaties in bovengenoemde documenten belangrijke input zijn voor de Raadsvergadering van 27 november a.s., betwijfelen wij of zij voldoende kwaliteit en volledigheid bieden om een zorgvuldige bestuurlijke afweging mogelijk te maken.

2. Voringenomen richting in het Participatieplan

Herenboeren Heemstede draagt graag bij aan maatschappelijke waarde door participatie, zoals ook verwoord door gemeente Heemstede in haar Participatiebeleid¹. Het participatieplan voor 't Groot Clooster verwijst echter expliciet naar het "aanscherpen" van de huidige concept-Gebiedsvisie. Het perceel van Herenboeren Heemstede valt in uitwerkingsgebied 2 én 3. De indeling in drie participatie- of uitwerkingsgebieden (pp. 7) neemt echter de facto een voorschot op de uitkomst van het participatieproces omdat voor uitwerkingsgebied 2 – nu grotendeels onderdeel van de Herenboeren – een agrarische functie niet wordt voorzien.

Met bovengenoemde opmerking over "aanscherpen" en het voeren van gesprekken in 'twee participatiegebieden' lijkt het participatieproces er eerder gericht op het verfijnen van een

¹ Bron <https://gemeentebestuur.heemstede.nl/Vergaderingen/Commissie-Samenleving/2020/12-mei/20:00/Nota-participatiebeleid-gemeente-Heemstede-2020.pdf>

reeds gekozen richting dan op een open, gelijkwaardige verkenning van scenario's ("blanco gesprek"). Hiermee begint het participatieproces feitelijk met een achterstand voor onze boerderij.

Wij willen onze percelen niet kwijt, omdat we er al veel tijd, energie en geld in hebben geïnvesteerd, maar óók omdat we weten hoeveel tijd, energie en geld het gaat kosten om eventueel andere percelen op dezelfde gewenste hoge kwaliteit te krijgen.

3. Basisvereisten voor een economisch, ecologisch en sociaal levensvatbare Herenboerderij

Over Herenboeren Heemstede

Herenboeren Heemstede is een coöperatie van 220 huishoudens (ruim 500 monden) uit Heemstede en omgeving, die gezamenlijk investeren in én eigenaar zijn van een duurzame, natuur-inclusieve boerderij van 18,5 hectare, onder leiding van twee professionele boeren. Deze huishoudens zijn allen lid, mede-investeerder én consument van oogst- en vleesopbrengst. Een groot aantal leden werkt wekelijks als vrijwilliger mee op de boerderij. Daarnaast vervullen wij een educatieve functie richting basis- en middelbaar onderwijs in de gemeente.

Met onder meer een centrale schuur inclusief potstal voor het vee, uitgebreide mechanisatie en een tunnelkas is Herenboeren Heemstede volledig maatschappelijk gefinancierd. De coöperatie opereert zonder enige vorm van subsidie en is aangesloten bij de Vereniging van Herenboerderijen, een netwerk van ruim twintig vergelijkbare initiatieven in Nederland. Samen vertegenwoordigen de Herenboerderijen in Nederland ruim 8.000 monden en groeien nog steeds als burgerbeweging.

Levensvatbare Herenboerderij

Ons uitgangspunt is dat de boerderij kan blijven functioneren volgens het Herenboeren-concept, dat draait op een circulaire, natuurinclusieve en realistische bedrijfsvoering. Een levensvatbare boerderij betekent concreet:

- Een minimale omvang van 18 tot 20 hectare is noodzakelijk om volwaardige voedselproductie mogelijk te maken, gewasrotatie toe te passen, de grond niet uit te putten en vee te houden binnen een gesloten kringloop, met ruimte voor rust, zowel qua licht, geluid en geur.
- Een aaneengesloten perceel, zodat arbeid, logistiek en bedrijfsvoering effectief, efficiënt en duurzaam kunnen worden georganiseerd.
- Beschikking hebben over een grondsoort en ligging die geschikt zijn voor het Herenboeren-concept, in het bijzonder: droge zandgronden voor groenteteelt en voldoende mogelijkheden tot bewatering en afwatering. Daarnaast is een gezonde bodem essentieel, met onder andere een florierende bodembiodiversiteit.
- Een centraal gelegen schuur met potstal, essentieel voor onze bedrijfsvoering én voor onze gemeenschap. Hier vinden wekelijks de uitgifte van oogst plaats aan 220 leden (circa 500 'monden'), staan koel- en vriesinstallaties, wordt vergaderd en werken dagelijks vele leden onder begeleiding van onze professionele boeren. In de winter vinden koeien onderdak in de stal.
- Een terrein zonder kruisende fiets- of wandelpaden, die het effectieve gebruik van landbouwgrond onmogelijk maken en waarvan de noodzaak niet duidelijk is.

Deze randvoorwaarden zijn essentieel om de boerderij als ecologisch, economisch en sociaal fundament te kunnen voortzetten.

Ons verzoek aan de gemeenteraad

Zoals u kunt lezen, hechten wij veel waarde aan de continuïteit van onze Herenboerderij. Wij verzoeken u daarom om, vóórdát de participatiefase van start gaat:

- a. De concept-Gebiedsvisie en de concept-Gebiedsagenda te laten aanpassen óf een addendum toe te voegen waarin de in de bijlage genoemde inhoudelijke omissies gecorrigeerd worden.
- b. Het Participatieplan te laten aanpassen, zodat:
 - de basis van waaruit participatie plaatsvindt volledig en feitelijk juist is,
 - geen scenario's worden voorgeprogrammeerd die strijdig zijn met uitgangspunten zoals haalbaarheid en goed procesontwerp, zoals verwoord in uw Participatiebeleid,
 - participatie plaatsvindt op basis van gelijke informatiepositie voor alle partijen.
- c. In de stukken het uitgangspunt vast te leggen dat Herenboeren Heemstede behouden blijft in dit gebied, met een economisch, ecologisch en sociaal levensvatbare omvang van minimaal 18 tot 20 hectare, conform de genoemde basisvereisten, zoals vermeld onder punt 3.

Inmiddels hebben we vrijdag 21 november j.l. een bestuurlijk kennismakingsgesprek gehad op onze boerderij met wethouders. Ook tijdens dit gesprek hebben we onze zorgen kunnen uiten en wederom onze oproep gedaan tot behoud van Herenboeren. Daarnaast hebben we aangegeven dat we – zoals steeds – open staan voor constructieve samenwerking en deelname aan een zorgvuldig en transparant participatieproces, mits we een gelijkwaardig gesprek hebben op basis van de juiste feiten en randvoorwaarden.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Herenboeren Heemstede

BIJLAGE

Omissies in de concept-Gebiedsvisie, concept-Gebiedsagenda en Raadsbesluit

Na nadere analyse van de concept-Gebiedsvisie constateren wij dat een aantal cruciale feiten ontbreken of onjuist zijn weergegeven. Bovendien straalt het document 'vooringenomenheid' uit:

- De noodzakelijke oppervlakte voor een levensvatbare Herenboerderij van 18 tot 20 hectare wordt nergens genoemd, noch komt enige visualisatie op de kaarten hier in de buurt.
- De gebiedsvisie gaat impliciet uit van verplaatsing en/of verkleining van het perceel van Herenboeren, terwijl dat agronomisch en economisch haast onmogelijk is. Veengrond is niet inwisselbaar voor landbouwgrond.
- De reeds gerealiseerde maatschappelijke waarde van de Herenboerderij - educatie, biodiversiteit, duurzaamheid, bodemverbetering, vrijwilligerswerk, community en lokale voedselproductie - komt niet of nauwelijks aan bod.
- De boerderij wordt in de visie onvoldoende gepositioneerd als een bestaande essentiële functie, maar vooral als variabele in een ruimtelijke puzzel.
- Taaltechnisch gezien worden verschillende termen gebruikt ('natuur inclusieve landbouw' (pp.12), 'duurzame voedselproductie' (pp.22), 'lokale voedselproductie' (pp.23), dat kan leiden tot ruis verderop in het proces.
- We zien zowel de concept-Gebiedsagenda als de concept-Gebiedsvisie visuals (kaarten/vlekkenplannen) die geen realistisch beeld geven qua oppervlakken. Beelden zijn sterk bepalend in de dialoog en beeldvorming en geven op de huidige wijze een verkeerde invulling van de werkelijkheid.

Ook de concept-Gebiedsagenda bevat omissies. Onder meer:

- Het document beschrijft de noodzaak van 'groen in de nabijheid van woongebieden, [dat] zorgt voor een goede leefbaarheid en gezondheid, en [het] vermindert autobewegingen naar verder gelegen groen- en recreatiegebieden' (pp. 12). Wat hier ontbreekt is lokale voedselproductie, want ook door de aanwezigheid van lokaal geproduceerd voedsel worden autobewegingen verminderd. Sterker nog, dat doen we al bijna vier jaar voor ruim 220 huishoudens.
- Vermelding van de volgende zin op pp. 32 'Het concept van de Herenboeren is toekomstvast, maar de vraag is of de lage polder een ideale locatie is.' Hiertoe wordt geen enkele onderbouwing gegeven, maar de conclusie is wel sterk richtinggevend.
- Ontwikkeling op percelen van Herenboeren Heemstede druist in tegen eigen principes, zoals verwoord als volgt: 'Het is niet wenselijk programma toe te voegen op gebieden die nu groen zijn ingericht. Bouwen is enkel gewenst door inbreiding of transformatie huidig gebouwd gebied'. Dit wordt gemeld onder 'Knelpunten' op pp. 32 en lijken strijdig te zijn met de Ruimtelijke Principes zoals vermeld op pp. 37.

Verder zien we diverse omissies in het Raadsbesluit t.b.v. raadsvergadering 27 november 2025. Onder meer:

- De volgende vermelding: '... het verbreden van het agrarisch verbruik van monofunctioneel naar multifunctioneel verbruik ...' Het is niet duidelijk of agrarisch gebruik wordt gecombineerd of moet wijken. Dit taalgebruik veroorzaakt ruis.

- pp. 12 Duurzaamheid: Hierin ontbreekt lokale voedselproductie met korte ketens en de manier waarop inwoners zich via duurzaam verbouwd voedsel op een gezonde bodem kan verbinden aan de gemeente.
- pp. 13: In de kolom over het jaar 2028 staat het volgende vermeld: 'Werkzaamheden gedefinieerde deelprojecten voorbereiden, denk aan nieuwe cluster sport, uitbreiding en verplaatsing Herenboeren, uitbreiding bedrijvencluster, etc.'
Het document bevat veel teksten als 'er kan gedacht worden aan', 'rekening houdend met', maar voor de planning 2028 wordt Herenboeren Heemstede al heel specifiek genoemd. Dit is wederom mager onderbouwd en sterk richtinggevend al voor de start van de volgende fase in dit proces. Ook lijkt sprake van 'vooringenomenheid'.